

Nove muzikalije. Slovenske pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Uglasbil in velečastitemu gospodu Sim. Gregorčiču, slavnemu pesniku slovenskemu, posvetil Hr. Volarič. Op. 7. V Ljubljani. — Tiskali J. Blaznikovi nasledniki. Lastna založba. Cena zvezku je 70 kr. (po pošti 75 kr.) Naročuje se: H. V. v Kozani, p. Kojsko — Gorica na Primorskem.

Takšen je naslov mično in prav čedno avtografiranemu zvezku Volaričevih pesmij op. 7. Vsebina je nastopna: 1. Slovanska pesem, bes. J. Stritarjeve. 2. Pogovor z domom, bes. J. Jenkove. 3. Ne zveni mi, bes. S. Gregorčičeve. 4. Pomlad, bes. J. Virkove. 5. Gospodov dan, bes. Fr. Krekove. 6. V noči, bes. Savo Zoranove. 7. Ljubav, bes. J. Kalčičeve. 8. Na planine, bes. Krilanove. 9. Poziv k petju, bes. Ako hočemo biti skladatelju pravični, priznati moramo, da je pri njega vsakem novem delu opaziti velik napredek v glasbi, a tudi slovenskim pevcem prav dobro ugajajo pesmi Volaričeve, ker slone na takó zvanem modernem slovenskem glashenem duhu. Prav zató so njega skladbe čimdalje bolj obljubljene, in nádejamo se, da ostane skladatelj svetla zvezda slovenskega glashenega neba. Harmonija teh pesmij je prav lepa in mnogostranska; s harmoniškimi oblikami skladatelj nikjer ni v zadregi; vse teče nekako gladko in neprisiljeno, glasovi se lepó menjujejo, v skupnosti pa se pesmi slíšijo polno-glasno in prikupno.

Na majhen nedostatek pa vendar opozarjamo skladatelja. Basovski skok iz $\frac{3}{4}$ akorda ni dovoljen, zató ker ta akord pripada šibkim harmoniškimi oblikam in je torej navezan na diatoníski postop. Glej šte. 2., 6. takt in jednako. Harmonija je zelo zmešana štrana, torej je treba v porabi največje doslednosti, da se nam ne bode očitalo neznanje. Drugega nimamo dostaviti, nego to: Pesmi Volaričeve iskreno priporočamo vsem pevcem in pevovodjam po Slovenskem in prepričani smo, da bodo z njimi jako zadovoljni.

D. F.

„**Máterin blagoslov**“.
Gospod *Anton Foerster* je uglasbil ta znani igrokaz, tako da je sedaj popolnoma opereta. Ker je glasheni del precéj obširen, treba bode tekst izdatno okrajšati in mu dati bolj obliko libreta. Foersterjevo delo se uprizori še v letošnji gledališki dóbi.

„**Cavalleria rusticana**“.
„Dramatično društvo je sklenilo pogodbo s slavnim skladateljem opere: „Cavalleria rusticana“.
Skladatelj *Pietro Mascagni* in založnik *Edoardo Sonzogno*, zastopana po dr. O. F. Eirichu, zavezala sta se, da smé to opero dati v Ljubljani jedino le „Dramatično društvo“. S to pogodbo je sevéda spojena znatna gmotna žrtva, toda pomisliti je treba, da se je s tem storil tudi znaten napredek v razvoji slovenskega gledališča. Libreto je skrbno in izvrstno preložil naš pesnik, gospod *Anton Fanteč*, kateri je „Dramatičnemu društvu“ kot libretist s svojim sodelovanjem nemala podpora. Ako se pokaže potreba izdaje slovenskega prevoda, bode se tudi zánjo skrbelo pravočasno.

Blaž Potočnik. V Št. Vidu nad Ljubljano je ondotna čitalnica dné 4. m. m. praznovala petindvajsetletnico svojo in zajedno dostojno poslavila spomin svojega ustanovitelja, župnika Blaža Potočnika. Na pročelji župne cerkve šentvidske se je namreč vzdala spominska ploča z napisom: V tej fari je kot župnik 39 let pastiroval gospod Blaž Potočnik, ustanovitelj narodne čitalnice. „Kdor hoče živeti in srečo imeti, naj dela veselo in moli naj vmes.“ — Narodna čitalnica ob svoji petindvajsetletnici 4. oktobra 1891. — Pri tej priliki je izšla lična spomenica, katero je spisal g. *Janko Žirovnik*, nadučitelj v Št. Vidu. Zanimiva knjižica priobčuje v štirih oddelkih životopisne črtice o Potočniku, pisane za preprosto ljudstvo, in prinaša dôkaj dovtipnih izrekov Potočnikovih, ki je bil sploh jako šaljiv in zabaven družabnik. Spomenica ima tudi dobro pogojeno

podobo pokojnikovo in stane samó 10 kr. Dobiva se pri pisatelji v Št. Vidu nad Ljubljano.

Schlusswort zur Ortsnamenforschung in Kärnten. Klagenfurt 1891. (To in prejšnjo knjižico „Zur Ortsnamenforschung in Kärnten“ prodaja knjigar A. Rauneker v Celovci za 30 kr.). Katoliško-politiško in poljedelsko društvo za koroške Slovence je izdalo končni odgovor na drugo brošuro g. A. pl. Jakscha: Eine offene Antwort auf die anonyme Schrift „Zur Ortsnamenforschung in Kärnten“ etc. V tem odgovoru pobija izobražen slovenski pisatelj, ki se pa ne smé imenovati s polnim imenom, da ga „ne poptipljejo z debelim prstom,“ najprej sumničenja in splošne fraze g. pl. Jakša ter mu dokazuje strankarstvo in tendencioznost. Več svojih prejšnjih trditvev in sumničenj je moral gosp. pl. Jakš nekako sramežljivo in skrito preklicati, a vendar neče spoznati, da je na krivem poti. Sklicuje se zopet na stare listine iz XV. stoletja, v katerih se že nahajajo nemška imena za slovenske vasi, a slovenski pisatelj mu odgovarja, da to le dokazuje, da so že takrat slovenska imena predstavljali, ne pa da je nemško ime starejše od slovenskega. Še sedaj se nahaja v Nemcih mnogo slovenskih krajevnih imen, katera so pa v srednjeveških listinah čisto drugače zabeležena, dokaz temu, da so nemški pisarji slovenske vasi časih prekrščevali do cela svojevoljno. Potem prehaja g. pisatelj k posameznim neistinitim trditvam pl. Jakša ter mu zlasti obširno in korenito dokazuje, da se vas *Eis* (Led med Pliberkom in Št. Pavlom) ni imenovala prvotno „Eisen“, da torej slovensko ime ni svojevoljno skovano, nego da je nemško ime zgolj le prestava slovenskega imena. Pl. Jakš ima jako čudne pojme: priznava sicer, da so Slovenci pred Nemci stanovali na Koroškem in da se je večina Koroške šele v mnogih stoletjih ponemčila, vendar hoče dokazati, da so nemška imena na Koroškem starejša od slovenskih! Politiško društvo za koroške Slovence je spoznalo, da namerjajo pl. Jakša trditve škodovati političkim pravicam Slovencev na Koroškem in zato se po pravici in kár najodločneje ustavlja napačnemu tolmačenju krajevnih imen. Zato pa je tudi izdalo omenjeni dve knjižici, ki sta radi temeljitosti svoje vredni, da jih pazno čita vsak zaveden Slovenec in se prepriča o nakani Nemcev.

S. R.

Poziv slovenskim pevcem. Slovenci radi in dobro pojó, tega nam ne odrekaajo celó nasprotniki. To svojstvo naše nas je usposobilo, da so se v vsakem večjem kraju osnovali pevski zbori, ki s pesmijo slovensko in slovansko pospešujejo društveno življenje, budé in krepé národno zavest. Ali ta namen pevskih zborov, dasi lep in plodonosen, ne more in ne smé nam zadoščati v središči Slovenije. Slovenci smo zadnja leta vsestranski napredovali in se popéli v vedi in umetnosti do samostalnega, na strokovno izobraženje oprtega delovanja, čegar najvišji namen je znanstvena in umetniška popolnost. Ali naj torej zaostajamo v umetnostnem petji? Ali naj nam ne bodi i pri petji do tega, da se dvignemo do óne visoke stopinje, na kateri samopravno kraljuje glasba kot umetnost, izključujoč vse neumetnostne težnje? Národova čast zahteva od nas, da ne podrejamo več petja drugotnim namenom, da je marveč negujemo kot umetnost umetniški dostojno.

Te misli so vodile pevce, ko so osnovali novi pevski zbor »Glasbene Matice«. Namen temu zboru je torej, gojiti zgolj umetnostno, akademiško-pevski dostojno petje, ki naj bi bilo merilo, koliko vzmoremo Slovenci v tej glasbeni stroki.

Že prvi javni nastop dné 18. malega travna je pokazal resno voljo zborovo, približevati se temu vzvišenemu idejalu, in strokovnjaška ocena je bila sicer stroga, a izrazila je vendar nádejo, da bode bela Ljubljana v nedalnem času središče najboljšega jugoslovanskega umetnega petja.